

ПОДБРАНИ НАХОДКИ от ИЗЛОЖБАТА
„ПЪРВОТО ЗЛАТО. АДА ТЕПЕ: НАЙ-ДРЕВНИЯТ ЗЛАТОДОБИВЕН РУДНИК
В ЕВРОПА“

Kunsthistorisches Muzeum, Виена

6 март – 25 юни 2017 г.

1) Сребърни накити, началото на III хил. Пр. Хр.

Трояново – Раднево

Сн. Красимир Георгиев (НАИМ-БАН)

Накитите са открити при разкопки на Чернъова могила, на 6 км. източно от с. Трояново. Могилата е част от некропол от началото на III хил. пр. Хр. В гроб № 6 върху постлана с кожа носилка е положено тялото на 16 – 18 г. човек, вероятно мъж. В областта на шията са открити 54 сребърни мъниста - съставни части от огърлица. Близко до тях са намерени още две сребърни и

две златни спирали, част от украшение за коса. Гробът се свързва с представителите на т.нар. ямна култура, които в края на IV хил. пр. Хр. са мигрирали от североизточните области на Черно море към Подунавие.

2) Златен наниз, вт. половина на III хил. пр. Хр.

Дъбене, Карловско

Снимка: Мартин Христов (НИМ)

Нанизът е съставен от симетрично разположени кръгли мъниста с диаметър от 1,5 и 1,8 мм, които са разположени между правоъгълни разпределители с по три, шест и четиринадесет дупки. Тежи 68,8 гр.

Намерен е при разкопки край с. Дъбене, Карловско.

3) Златни накити, средата на II хил. пр. Хр.

с. Овчарци, Раднево

*Сн. Красимир
Георгиев
(НАИМ-БАН)*

Златните накити от Овчарци са открити при спасителни разкопки в района на рудник „Марица Изток“ в местността Голяма могила, намираща се на километър и половина от с. Овчарци. Могилата е била многократно използвана от края на IV до I хил. пр. Хр. В гроб на жена са открити кости на птици и рогат добитък. Там са намерени и две единични, три двойни и пет тройни златни спираловини тръбички, както и един спираловиден златен пръстен и бронзов колан. По разположението на украсата в гроба в областта на черепа и под гръбначния стълб може да се заключи, че спиралите са украшения за коси. Гробният инвентар говори за високия социален статус на погребаната жена.

4) „Съкровището“ от Свищов, Средата на II хил. пр.Хр.

Свищов

Съкровището от Свищов се състои от амфоровиден керамичен съд с две дръжки, масивна златна гривна, шест златни торкви – гривни за врат и шест украшения за облекло и коса, както и бронзови сечива. Гривната е от масивна златна тел с ромбовидно сечение, извита в два оборота. Краищата ѝ завършват с плоски триъгълни пластини, украсени с редици от вдлъбнати отвътре малки кръгчета.

Сн. Красимир
Георгиев
(НАИМ – БАН)

Три от торквите са изработени от спираловидно усукана златна тел с оребряване при извиването. При отвора телта е гладка, а в самите краища е приплесната и извита навън в един оборот. Другите три са направени от обла гладка тел, изтъняваща към краищата. Общата тежест на златните предмети е 266,5 гр. Бронзовите предмети са четири цели бронзови брадви, една половин брадва и едно оръдие на труда.

5) Амфоровиден съд, Късна бронзова епоха (15-14 в. пр. Хр.) Ада тепе, Крумовград

Ръчно изработен керамичен съд с яйцевидно тяло, равно дъно и две вертикални дръжки в областта на максималния диаметър. Подобни съдове са типични за късната бронзова епоха в целия район на Южните Балкани. Използват се за съхраняване на течности. Врязаната върху тялото украса от симетрично разположени вертикални пояси, изпълнени с S-овидни спирали и редове от малки триъгълници показва, че съдът е бил използван и за украса в дома. Във врязванията личат следи от инкрустация с бяла паста.

Снимка: Felix Ostmann – OREA

6) Бронзова рапира, Късна бронзова епоха (14-12 в. пр. Хр.)
с. Доктор Йосифово

Снимка: Красимир Георгиев, (НАИМ – БАН)

Случайна находка. Острието е тясно, с ромбовидно напречно сечение и среден изпъкнал ръб. В горния край има два израстъка, разперени встрани. Рапирата е дълга е 57 см. Типична е за късната бронзова епоха. По всяка вероятност е принадлежала на човек от знатен род.

7) Калъп за отливане на скипър, Късна бронзова епоха - 13-12 в. пр. Хр.
Побит камък, Разградско

Снимка Красимир Георгиев, (НАИМ – БАН)

Калъп от три части, от които до нас са достигнали две. Използван е за отливане на церемониална бравда със спираловидно завито острие. Металната ѝ дръжка е куха, за да бъде монтирана върху дървена дръжка. Част е от колективна находка (от Побит камък) от каменни калъпи за производство на бронзови предмети.

8) Слитък от мед, Късна бронзова епоха с. Каменово, Разградско (РАМ Варна)

Слитък с формата на разпъната волска кожа. Краищата му са по-дебели от средната, по-широка част. Дълъг е 69 см, а дебелината му варира между 1.5 см. и 5.1 см. Подобни слитъци са използвани за търговски цели. Веднъж доставени, слитъците са били използвани от майстори за изработка на бронзови изделия.

Снимка Красимир Георгиев, (НАИМ – БАН)

9) Кухи брадви и сърпове от бронз, Късна бронзова епоха Върбица, Плевенско

Снимки: Красимир Георгиев, (НАИМ – БАН)

Кухите брадви и сърпове от бронз са открити в колективна находка край с. Върбица, Плевенско. Намерени са в керамичен съд при изкопаване на трап за вода през 1930 г. Брадвите са 36 на брой. Дължината им е между 11.2 и 17.8 см. Броят на сърповете е 52. Те са дълги между 5.5 и 11 см. Според археолозите част от сечивата са употребявани, други – не.

10) Съкровището от Вълчитрън, 15 – 12 в. преди Хр. с. Вълчитрън, Плевенско

Вълчитрънското златно съкровище е част от Репрезентативния фонд на НАИМ при БАН и е един от най-ценните и интересни паметници от постоянната експозиция на Националния археологически музей. Предметите са открити през 1924 г., при сезонна обработка на земята, близо до с. Вълчитрън, Плевенско. Съдовете са намерени на 30 см под повърхността на терена, без около тях да е имало други археологически материали.

Големият съд е бил поставен с едната дръжка надолу, а в него са били сложени малките по размер съдове.

Теориите за функцията на отделни съдове или на комплекта като цяло са разнообразни, но всички са единодушни за тяхната роля в древните ритуали.

Дисковете са определяни като похлупаци на големи съдове. Кантаросът и съдовете с една дръжка се приемат като „сервизи за пиршества“, свързани с ритуалната практика на съвместното пиене или като малка част от по-големи сервизи за ритуален пир, съдържащи и съдове от други материали.

Най-често е поставяно в границите между 15 и 10 в. пр. Хр. Дело е на майстори торевети със завидни способности в обработката на метал.

Снимка Красимир Георгиев, (НАИМ – БАН)

11) Погребална маска, Края на 5 в. пр. Хр. Надгробна могила Светица край град Шипка

Снимка Красимир Георгиев, (НАИМ – БАН)

Част от гробен инвентар, открит през 2004 г. в саркофагоподобен гроб в могила Светицата край град Шипка, област Стара Загора. Маската представя човешко лице. Дължината ѝ е 20 см, ширината - 23 см. Дебелината на златния лист е 3 мм, а дълбочината - 4,1 см. Маската тежи 672 г. и е изработена от 23,5 карата злато. Открита е под каменна плоча. Лицето има ниско чело, леко

изпъкнали вежди, а очите са затворени. Веждите са предадени с насечки тип „рибена кост“. Носът е прав, леко прегърбен. Силно изпъкнала гладка долна устна. Горната е скрита от мустаци, предадени като дълбоко набраздени и заострени в долния си край кичури. Косата и брадата са грижливо моделирани и предадени с едри кичури. Ушите са прикрепени с по осем нита. На обратната страна изображението е в негатив.